

22.5.2026

Puolustusministeriö

Puolustusministeriön lausuntopyyntö asiassa VN/32047/2024, 15.4.2026

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi puolustustarvikkeiden viennistä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi puolustustarvikkeiden viennistä annettua lakia.

Vientivalvontaa tehostavina keinoina mahdollistettaisiin viennin jälkeisten tarkastusten suorittaminen ja päivitetäisiin viranomaisten tiedonsaantioikeuksia. Viennin jälkeisistä tarkastuksista vastaisi Tulli. Se voisi tehdä tarkastuksia joko omasta aloitteestaan tai puolustusministeriön pyynnöstä. Nykyisin Tulli suorittaa vientivalvontaa tarkastamalla viennin yhteydessä, että vientiluvat ovat kunnossa.

Tullin valvontaa koskevaan 34 §:ään ehdotetaan lisättäväksi virke, jonka mukaan Tullin suorittamassa valvonnassa tullilaisissa (304/2016) tarkoitettuna tavarana pidetään muutettavan lain 3 §:n mukaista puolustustarviketta. Lisäyksen tarkoituksena olisi selventää, että Tullin valvontaa koskevat tullilain toimivaltuudet soveltuvat myös aineettomien puolustustarvikkeiden viennin, siirron ja kauttakuljetuksen valvontaan. Vastaavanlainen sääntely sisältyy jo kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annettuun lakiin (500/2025).

Valtiovarainministeriö kannattaa ehdotettavia Tullia koskevia puolustustarvikkeiden vientivalvontalain muutoksia.

Valtiovarainministeriö kiinnittää kuitenkin huomioita viennin jälkeisenä valvontakeinona ehdottavan loppukäytön varmistamista koskevan 15 §:n uuden 3 momentin sanamuotoon, joka kuuluu seuraavasti:

Tullilla on oikeus suorittaa tarkastuskäyntejä sen varmistamiseksi, että 2 luvussa tarkoitettun luvan perusteella Suomesta viety tai siirretty puolustustarvike ei ole päätynyt muulle vastaanottajalle kuin sille, joka on antanut loppukäyttäjätodistuksen. Tullilla on oikeus suorittaa tarkastuksia siinä laajuudessa kuin on tarpeen loppukäytön varmistamiseksi. Tarkastuksia voidaan kohdistaa sellaisiin loppukäyttäjiin, jotka ovat antaneet luvan tarkastukselle loppukäyttäjätodistuksella.

HE-luonnoksen jaksossa suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys sanotaan, että ”lakiehdotuksen 15 §:ssä ehdotetaan, että Tullilla olisi oikeus suorittaa tarkastuskäyntejä sen varmistamiseksi, että lakiehdotuksen 2 luvussa tarkoitettun luvan perusteella Suomesta viety tai siirretty puolustustarvike ei ole päätynyt

muulle vastaanottajalle kuin sille, joka on antanut loppukäyttäjätodistuksen. Tullilla olisi oikeus tehdä loppukäyttötarkastuksia esimerkiksi yrityksen tiloihin. Kuitenkin on otettava huomioon, ettei Tullilla olisi oikeutta tehdä tarkastuksia tiloihin ulkomailla, johon loppukäyttötodistuksessa loppukäyttäjä ei ole antanut lupaa. Täten Tullin loppukäyttötarkastuksen ei katsottaisi suhteettomasti puuttuvan yrityksen tai yksilön toimintaan”.

Ehdotettavasta 15 §:n momentista ei kuitenkaan käy ilmi, että tarkastusoikeus rajoittuu vain tiloihin, joihin loppukäyttäjä on antanut luvan. Lisäksi valtiovarainministeriö pitää termiä ”tarkastuskäynti” sisällöltään epämääräisenä. Valtiovarainministeriö ehdottaa kyseisen momentin muotoilua seuraavasti.

Tulli voi kohdistaa tarkastuksia loppukäyttäjään siinä laajuudessa kuin tämä on antanut luvan tarkastukselle loppukäyttäjätodistuksella sen varmistamiseksi, että 2 luvussa tarkoitetun luvan perusteella Suomesta viety tai siirretty puolustustarvike ei ole päätynyt muulle vastaanottajalle kuin sille, joka on antanut loppukäyttäjätodistuksen. Tullilla on oikeus suorittaa tarkastuksia siinä laajuudessa kuin se on tarpeen loppukäytön varmistamiseksi.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Terhi Järvikare

Neuvotteleva virkamies

Jere Lumme

VN/32047/2024-VM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: